

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 2. maí 2006

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um vinnumarkaðsaðgerðir, mál 788

Öryrkjabandalagi Íslands hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um vinnumarkaðsaðgerðir, mál nr. 788. ÖBÍ fagnar settum markmiðum sem fram koma í nýju frumvarpi um að sem flestir fái tækifæri til að vera virkir á vinnumarkaðnum, sjálfum sér og samfélaginu til hagsbóta.

Eitt af markmiðum ÖBÍ er að tryggja jafnrétti til atvinnu og hvetja til frekari atvinnuþátttöku fatlaðra. Almenn atvinnuþátttaka á Íslandi er einhver sú mesta í OECD ríkjunum eða tæp 90%. Þrátt fyrir mikla almenna atvinnuþátttöku er atvinnuþátttaka fatlaðra aðeins um 38% og er sú allra lægsta á Norðurlöndum. Til samanburðar má nefna að almenn atvinnuþátttaka í Noregi er um 80% og er atvinnuþátttaka fatlaðra þar í landi rúmlega 60%. Að mati ÖBÍ er slök atvinnuþátttaka fatlaðra óásættanleg og má að miklu leyti rekja til laga um almannatryggingar sem hafa mjög letjandi áhrif á fatlaða og öryrkja til þátttöku í atvinnulífinu, sér í lagi þá sem ekki geta unnið fullt starf. Engu að síður, í ljósi upplýsinga um atvinnuþátttöku fatlaðra, má draga þá ályktun að núgildandi löggjöf um vinnumarkaðsaðgerðir hafi ekki orðið til að auka atvinnuþátttöku þeirra. ÖBÍ fagnar því nýju frumvarpi og þeim markmiðum sem þar koma fram. Er sérstaklega horft til þeirra nýju tillagna sem fela í sér að miða þjónustuna við einstaklingsbundnar þarfir hvers og eins atvinnuleitenda.

Af hálfu ÖBÍ eru gerðar eftirfarandir athugasemdir við hið nýja frumvarp.

1. Yfirstjórn atvinnumála fyrir alla, þ.m.t. fatlað fólk, verði hjá Vinnumálastofnun.

Í nýrri skýrslu um eitt samfélag fyrir alla – hugmynd að betra samfélagi, eru lagðar fram sameiginlegar tillögur ÖBÍ, Landssamtakanna Þroskahjálpar og Landssambands eldri borgara um aukna atvinnuþátttöku fatlaðra og eldri borgara. Þær tillögur fela m.a. í sér að yfirstjórn allra atvinnumála verði hjá Vinnumálastofnun og að þangað ráðið sérhæft starfsfólk til að sinna því hlutverki. Þaðan verði útrás á atvinnumarkað stjórnad, jafnframt því sem stofnunin miðli upplýsingum um aðgerðir sem stuðla að aukinni atvinnuþátttöku. Í ljósi þessa leggur ÖBÍ til að það fyrirkomulag sem nú er með starfsemi sérstakra vinnumiðlunar fyrir fatlaða verði hætt. Þess í stað verði sú afmarkaða skylda sem hvílir á svæðisskrifstofum í atvinnumálum fatlaðra, samkvæmt XII kafla laga nr. 59/1992, um málefni fatlaða, falin Vinnumálastofnun.

Í ljósi þess að fagleg stefnumótun á sviði vinnumarkaðsaðgerða fer fram innan Vinnumálastofnunar, sbr. 5. gr. í frumvarpi að nýjum lögum um vinnumarkaðsaðgerðir, er eðlilegt að öll atvinnumál séu á hendi einnar stjórnsýslustofnunar. Með því fæst að mati ÖBÍ betri heildarsýn í atvinnumálum og vinnumarkaðsaðgerðir verða markvissari. Er jafnframt vísað til athugasemda við hið

nýja frumvarp þar sem segir; „Markmiðið er að ein stofnun, Vinnumálastofnun, annist framkvæmd vinnumarkaðsaðgerða sem fela í sér vinnumiðjun, mat á hæfni atvinnuieitenda og skipulag vinnumarkaðsúrræða með hliðsjón af færni þeirra sem eru í atvinnuleit. Þannig má gera ráð fyrir að betri yfirsýn fáiast yfir þau úrræði sem í boði eru en gagnrýnt hefur verið að starfsendurhæfing sé of dreifð hér á landi og á hendi margra aðila“.

Í 5. gr. hins nýja frumvarps er fjallað um stjórn Vinnumálastofnunar, um skipan hennar og hlutverk. Eitt af hlutverkum stjórnar er að annast faglega stefnumótun á sviði vinnumarkaðsaðgerða. Að mati ÖBÍ hafa atvinnumál fatlaðra ekki fengið það vægi í stefnumótun Vinnumálastofnunar sem nauðsynlegt er til að atvinnuþátttaka þeirra teljist ásættanleg. ÖBÍ leggur á það áherslu að við skipan í stjórn Vinnumálastofnunar verði einnig skipaður fulltrúi ÖBÍ sem eru stærstu heildarsamtök fatlaðra á landinu. Innan ÖBÍ eru 30 aðildarfélög með um 22 þúsund félagsmönnum.

Jafnframt er óskað eftir að fulltrúar ÖBÍ verði boðaðir á fund félagsmálanefndar til að ræða nýtt frumvarp.

Virðingarfyllt,
f.h. ÖBÍ

Hafdis Gísladóttir
framkvæmdastjóri